

LBDIS | We know books
PR. HARALAMBOS
PAPADOPOULOS

ORICE SFÂRȘIT E UN ÎNCEPUT

*Despre o viață
fără frică și vinovăție*

Traducere din limba greacă:
protopresbiter dr. Gabriel Mândrilă

^{editura}
Σοφία

București

CUPRINS

Sfințenia este... ..	7
Când Dumnezeu face cinste	11
Nu te declari om al lui Dumnezeu: <i>te descoperi fără să vrei</i>	15
Mușcăături	21
Nu pierde timpul... ..	27
Altceva-i trezvia, altceva melancolia. .	32
De sărbătoarea Sfântului Siluan.	36
<i>Bullying</i> -ul vinovățiilor... ..	41
Un „De ce?” care se preface în credință... ..	44
De ani buni n-am mai visat... ..	47
Discutând... ..	50
Dumnezeul meu, ești o îmbrățișare... .	53
Curăția desfrânatei și desfrânarea celor „curați”	59
Ziua Învierii... ..	65

Vreau să le am pe toate sub control....	68
Vorbești mult.....	72
Toate sunt o cărare.....	75
Nu toate lacrimile sunt curate.....	78
Când sfinții ne vorbesc cu numele lor .	82
Când ești înfometat de sens	86
La braț cu tristețea	91
Răspunsuri tăcute	97
De sărbătoarea sfinților neștiuți de nimeni	103
Nu-ți fie teamă de durere.....	107
Lauda și învinuirea – aceeași temniță.....	109
Nu amâna.....	112

SFINȚENIA ESTE...

Sfințenia este o sensibilitate adâncă. O privire poetică profundă ce poate preschimba totul într-o atingere de suflet. Sfântul este poet, o ființă sensibilă. „Pentru ca cineva să devină creștin, trebuie să aibă un suflet poetic, trebuie să devină poet. Suflete *grosolane* Hristos nu voiește în preajma-I” (Sfântul Porfirie).

Sfântul iubește până și ceea ce nu e vrednic de iubit. Ceea ce toți ceilalți vor disprețui cu mare bucurie, sfințenia va strânge, îmbrățișa cu înflăcărare până ce va tămădui.

Sfințenia metamorfozează pustietățile. Adună cele răsfirate. Unește cele despărțite. Poate înfrunta și îndura până și dincolo de răni și catastrofe. Se uită acolo unde nimeni altcineva nu privește. Nu separă lucrurile în bu-

ne și rele. Nu le pune tabele. Nu împarte viața în superioară și inferioară. Nu scindează, nu dezintegrează, nu detașează, ci unește, reunește și întărește imposibilul spre a deveni posibil și visul, realitate.

Sfințenia este poezie adâncă ce ritmează universul pe versurile Creatorului său. Este Însuși Hristos Care, prin mijlocirea căutătorii sfântului, își trimite privirea asupra tuturor celor osteniți. Eșuați și sfâșiați de loviturile vieții. O îmbrățișare uriașă spre a le da odihnă tuturor.

Sfințenia este sentimentul mățâșos al vieții. O sensibilitate ce retrezește în noi contemplarea Raiului. Când toate erau surpriză și uimire. Când nimic nu era plictisitor, asemănător sau repetitiv. Sfințenia ne scoate din nou la iveală copilăria pierdută. Acea surprindere în fața tainei vieții.

Sfințenia nu este desăvârșirea, ci acceptarea faptului că suntem neînsemnați. Nu este fericirea, ci un dar. Nu-i o izbândă, ci harismă. Nu este putere, ci chenoză și golire. Smernie și retragere de bunăvoie de sub

LIBRIS | We know
reflectoarele falsului, tranzitoriului și
zadarnicului.

Nu se sfințesc cei fără de păcate, ci cei ce au fost în stare să-și vadă păcatele. Să și le atingă fără a le fi teamă că se vor păta și li se va șifona profilul. Cel ce și-a văzut păcatele e deasupra celui ce înviază morții, ne spune Sfântul Isaac Sirul.

Sfântul nu știe că e sfânt. Dacă ar fi știut-o, pur și simplu n-ar fi fost sfânt. Așa cum cel inocent nu-și cunoaște nevinovăția. Și, cu atât mai mult, nu și-o apără. Nevinovăția ce se apără este un narcisism „nobil”. Singurul lucru pe care-l cunoaște sfântul este prezența vie a lui Hristos în sinea sa.

Trăiește acceptarea lăuntrică de către Dumnezeu. O îmbrățișare care nu-l judecă, ci doar îl apără de glacialeitatea acestei lumi.

Sfântul doar iubește. Căci el însuși a trăit iubirea lui Dumnezeu. Știe ce sunt patimile și durerea. A cunoscut ce înseamnă eșecul existențial, eroarea, greșeala și căderea, fiindcă nu s-a născut sfânt, nici desăvârșit, dar nici privilegiat. A suferit, a căzut, a păti-

mit și a priceput. În felul acesta pricepe, ne înțelege și niciodată nu ne judecă. Doar ne iubește. Oriunde și oricând.

Sfântul nu respinge. Te acceptă în chip absolut, făcând distincție între fapta săvârșită și persoana care a săvârșit-o. Condamnă fapta, niciodată persoana. O înțelege și-i arată simpatie. Nu morală, ci ontologică. Știe că acesta este omul. Speriat, traumatizat, pierdut, sub imperiul căderii. În duhul lui Hristos, iartă nu fapta, ci omul în întregimea lui. La fel ca Hristos. Nu doar îl salvează pe om de păcate, ci îi metamorfozează natura în întregime.

Sfințenia este o fereastră pe care pot, cei ce vor și-și doresc, să privească înspre Împărăția lui Dumnezeu.

CÂND DUMNEZEU FACE CINSTE

Poate că o minte, ce și-a limitat gândurile, imaginația și scenariile, să fie cea mai mare binecuvântare. Adică o minte disciplinată, binecuvântată, curată și lucidă.

Da, ar fi fost o binecuvântare dacă această minte ar fi fost goală sau chiar mai mult decât goală, deșertată de orice și totuși nedeșertată, astfel încât să fie umplută de prezența lui Dumnezeu și a harului Său. Părintele Emilian Simonopetritul spunea că în viața duhovnicească nu avem nevoie de gânduri rele, dar nici de gânduri bune. Avem nevoie de o minte ce s-a golit de toate. Fiindcă până și gândurile așa-zis „bune” nu încetează să fie gânduri, imagini și proiecții, de obicei, ale închipuirilor noastre. Gândurile se află întotdeauna în relație cu

partea inconștientă a sufletului nostru. Cu partea cea mai adâncă a sinei noastre. Locuiesc în subsolurile sufletului nostru. Acolo unde cuvântul nu ajunge ușor. Acolo unde domnește inefabilul, fără ca aceasta să însemne că ele nu au puterea de a pune în mișcare universul psihic uman.

Însă omului îi este greu să curețe locul unde se sălășluiesc gândurile sau, mai bine zis, se plăsmuiesc și iau naștere. Nu este, firește, cel mai simplu lucru. E nevoie de o anumită dispoziție, predispoziție și o țintă, care, în nici un caz, nu pot avea șanse dacă omul și harul lui Dumnezeu nu vor conlucra. Numai Dumnezeu poate coborî atât de adânc în inima omenească. O taină poate fi înțeleasă doar de o altă taină supremă. De altfel, numai Dumnezeu, ca Creator al existenței omenești, cunoaște căile și cărările pe care poate coborî cineva în spațiul trăirilor inefabile. Acolo unde lumina conștiinței nu pătrunde, iar realitatea este redată prin simboluri.

Omul, noi toți, ce facem în viața noastră zilnic? Când ne golim min-

IBDIS | We know
books

tea de o energie, sau treabă, sau preocupare, de gânduri și cugete, alergăm repede, mânați de frică – ar putea spune cineva –, să ne-o umplem la loc cu altceva. Astfel am fost învățați de mici. Minte să ne fie plină de gânduri, imagini, închipuiri, scenarii și fantezii. Ne e teamă să ne golim mintea, fiindcă nu suntem deprinși, nu putem să petrecem în tăcerea gândurilor, nu cunoaștem chipul de a intra în taina lui Dumnezeu, de a ne odihni în prezența Sa, câtă vreme n-am codificat-o pe aceasta și nici nu i-am oferit concretitudine. Cu greu percepi prezența lui Dumnezeu, când mintea și proiecțiile tale sufletești ți le-ai determinat în chip absolut.

Așadar, ceea ce are însemnătate nu este să nu avem cugete sau gânduri rele, ci să ajungem în punctul în care să nu avem nici gânduri bune.

Spunea Sfântul Paisie Aghioritul: „Nici gânduri bune, nici gânduri rele să n-aveți. Fiindcă și gândurile bune ocupă loc și cuprind un spațiu în inima noastră”. Să nu uităm, de altfel, că paharul, când e plin, chiar dacă nu are

LIBRIS

We know
books

în el otravă, rămâne plin. Fie că are în
el vin, fie otravă, totuși noi voim să
rămână gol, astfel încât Dumnezeu să
găsească spațiul și locul pentru a ne
cinsti cu un pahar din prezența Sa.

NU TE DECLARI OM
AL LUI DUMNEZEU:
*TE DESCOPERI
FĂRĂ SĂ VREI*

Am obosit de atâți așa-ziși. De cei ce se promovează pe ei înșiși, chiar dacă o fac „într-un chip smerit”. De cei ce în spatele zâmbetului își ascund ascuțiții lor colți, gata de osândiri și de războaie „sfinte”.

De toți cei ce se folosesc de Biserică pentru a-și contura un profil spiritual, încât să-și asigure sentimentul puterii pe care nu l-au deținut în lume. Sau de cei care, sub veșmântul „luptătorului” zelos și ortodox, au încercat să-și ascundă agresivitatea. V-ați gândit de câte ori facem întocmai ceea ce spunea Sfântul Ioan Scărarul, „Ne înveșmântăm viciile în virtuți”? Căci agresivitatea, atunci când pătrunde în

LIBRIS

We know
books

sânul religiei, este numită „zel îndumnezeit”, iar când este în stadioane și pe trotuare, „golănie”. În felul acesta, îți satisfaci patima și oferi o justificare narcisismului tău patologic.

Trebuie să ne dăm seama și să înțelegem că în biserică nu-și află mântuirea cel puternic, desăvârșit, șmecherul, cel ce se eschivează, cel ce a reușit, câștigat, înălțat în slăvi, ci cel care a fost umilit, a suferit, a întâmpinat greutăți, a avut parte de neazuri, a fost rănit și în fața iubirii a înviat.

Biserica aparține celor smeriți ai acestei lumi, care trăiesc fără a căuta puterea și autoritatea. Celor răniți existențial, sfâșiați sufletește, care s-au înjosit pe dușumelele propriilor singurătăți și dureri și au simțit despuierea totală a existenței lor.

Am trudit și de multe ori ne-am încovoiat, am plâns și am jelit din pricina falsificării și deformării ethosului bisericesc și a înțelegerii creștine care păstrează aparența tradiției și pierde cu un tam-tam existențial asurzitor esența vieții creștine. Din pricina cumplitei preadesfrânări a cuvinte-